

Asia: VN/31603/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025-2029

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

BUSINESS FINLANDIN LAUSUNTO YHTEISÖTALouden STRATEGIALUONNOKSESTA

Business Finland kiittää mahdollisuudesta lausua Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategialuonnoksesta. Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden vahvistaminen on sekä Suomessa että kansainvälisesti ajankohtainen ja tärkeä teema. Business Finlandin näkökulmasta erityisesti yhteiskunnalliset yritykset ja niiden innovaatiokapasiteetti ja -potentiaali ovat mielenkiintoisia ja toistaiseksi varsin vähän tunnettuja ja hyödynnettyjä uusiutumisen ja hyvinvoinnin lisäämisen lähteitä. Olemme kirjanneet lausuntoomme muutamia huomioita, joiden toivomme tukevan strategialuonnoksen jatkotyöstöä vaikuttavaksi ja yhteisötaloutta vahvistavaksi työkaluksi.

MÄÄRITELMIEN ESITYSTAPA, SISÄLLÖT JA VAIKUTUKSET STRATEGIAN RAKENTEELLE JA VAIKUTTAVUUDELLE

Yhteisötalous on sateenvarjokäsite, joka kattaa mm. osuuskunnat, keskinäiset yhtiöt, yhdistykset, säätiöt sekä yhteiskunnalliset yritykset. Yhteisötalouden toimijat ja yhteiskunnalliset yritykset jakavat yhteiskunnallisen tai jäsenlähtöisen tarkoituksen tai mission, voitonjaon rajoittamisen periaatteen, sekä osallistavan hallintomallin.

Yhteisötalous ja yhteiskunnallinen yritys eivät kuitenkaan ole sama asia: yhteiskunnalliset yritykset ovat yhteisötalouden varsin pieni alajoukko, joka toimii pääosin avoimilla markkinoilla liiketoiminnallisin tavoittein. Sitä vastoin yhteisötalous kokonaisuutena on huomattavasti volyymiltaan laajempi ja sisältää runsaasti toimijoita, kuten rekisteröityjä yhdistyksiä, joiden ensisijainen tarkoitus ei ole liiketoiminnan kasvu tai kansainvälistyminen, vaan jäsen- tai yleishyödyllinen hyöty.

Yhteisötalouden suuri massa koostuukin rekisteröidyistä yhdistyksistä (n. 100 000 kpl), sitä vastoin yhteiskunnallisia yrityksiä on arvioiden mukaan keskimäärin noin 5000–6000 kpl, joista tunnistautuneita yhteiskunnallisia yrityksiä on vain joitakin satoja.

Jotta toimeenpano olisi selkeää, toivomme strategialuonnokseen täsmälliset ja yksiselitteiset määritelmät siitä, mitä termejä strategiassa käytetään (yhteisötalous, yhteiskunnallinen yrittäjyys), mihin ne pohjautuvat ja mitkä toimijat kuuluvat kuhunkin kohderyhmään. Nykyisessä versiossa on käytettävien määritelmien lisäksi lueteltu myös taustoittavia määritelmiä. Muiden kuin strategiassa käytettävien määritelmien listaaminen aiheuttaa helposti sekaannuksia ja vaikeuttaa strategian luettavuutta.

Lisäksi ehdotamme harkittavaksi, että strategiassa käsitellään selkeästi ensisijaisesti jompaa kumpaa (yhteisötalous kokonaisuutena tai yhteiskunnallinen yrittäjyys). Mikäli tämä ei ole mahdollista toivomme, että kussakin alaluvussa olisi selkeästi eritelty, mihin yhteisötalouden toimijoihin sen suositukset ja huomiot liittyvät. Luonnosversiossa termit yhteisötalous ja yhteiskunnallinen yritys vuorottelevat luvusta toiseen siirryttäessä. Tämä hankaloittaa strategian luettavuutta ja herättää kysymyksiä siitä, mitä kohderyhmää sen suositukset lopulta koskevat. Tämä koskee myös Business Finlandin näkökulmasta keskeisiä suosituksia liittyen mm. TKI-ketjujen tukemiseen, jotka jäävät nykytuotoilussa ylätasoisiksi ja niiden kohderyhmät osin epäselviksi.

KIELIASUN VIIMEISTELY

Luonnoksessa on vielä joitakin kirjoitus- ja asuvirheitä, jotka viittaavat keskeneräisyyteen ja kaipaavat huomiota (esim. Otsikko 5.1: ”Yhteisötalous ja yhteiskunnallisen yrittäjyys tunnetaan laajasti”, ”osaamiskeskusten” ja ”verkostomaisen” tms.).

LOPUKSI

Business Finland kannattaa strategialuonnoksen tavoitetta vahvistaa yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytyksiä. Näemme, että selkeät määritelmät, viimeistely esitystapa, sekä konkreettiset ja kohdennetut suositukset edesauttavat strategian tavoitteita ja edesauttavat näin tuottavuutta, hyvinvointia ja työllisyyttä Suomessa. Olemme valmiita osallistumaan jatkon valmistelun erityisesti innovaatiotoiminnan ja siihen liittyvän rahoituksen suunnittelun osalta, jotta strategian toimeenpano tukee tehokkaasti markkinoita uudistavia, hyvinvointia lisääviä ja kansainvälisesti skaalautuvia ratkaisuja.

Palmberg Christopher
Business Finland Oy

Kotiranta Annu
Business Finland - Strategic Insight